VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (sestā palāta)

2012. gada 27. septembrī*

Konkurence — Aizliegtas vienošanās — Nīderlandes ceļu seguma bitumena tirgus — Lēmums, ar kuru konstatēts EKL 81. panta pārkāpums — Vainojamība pārkāpjošā rīcībā — Naudas sodi — Sadarbība administratīvajā procesā — Būtiska pievienotā vērtība — Vienlīdzīga attieksme

Lieta T-347/06

Nynäs Petroleum AB , Stokholma (Zviedrija),

Nynas Belgium AB , Stokholma,

ko pārstāv *A. Howard*, *barrister*, *M. Dean* un *D. McGowan*, *solicitors*,

prasītājas,

pret

Eiropas Komisiju, ko pārstāv *F. Castillo de la Torre*, pārstāvis, kam palīdz *L. Gyselen*, advokāts,

atbildētāja,

galvenokārt par prasību atcelt Komisijas 2006. gada 13. septembra Lēmumu C(2006) 4090, galīgā redakcija, par procedūru saskaņā ar [EKL] 81. pantu (Lieta COMP/F/38.456 – Bitumens (NL)) un pakārtoti par prasību samazināt prasītājām ar minēto lēmumu uzlikto naudas sodu.

VISPĀRĒJĀ TIESA (sestā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs M. Jēgers [*M. Jaeger*], tiesneši N. Vāls [*N. Wahl*] un S. Soldevila Fragoso [*S. Soldevila Fragoso*] (referente),

sekretārs N. Rozners [*N. Rosner*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2011. gada 15. jūnija tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – angļu.

Spriedums

Tiesvedības rašanās fakti

1 *Nynas* grupas galvenā darbība ir bitumena un naftēnu eļļu ražošana un tirdzniecība. *Nynäs Petroleum AB* (turpmāk tekstā – "*Nynäs AB*"), *Nynas* grupas mātessabiedrība, kas atrodas Zviedrijā, veic savu darbību bitumena nozarē kontinentālajā Eiropā ar tai pilnībā piederošās Beļģijas sabiedrības *Nynas NV/SA* (turpmāk tekstā – "*Nynas NV*"), kas ražo bitumenu naftas pārstrādes rūpnīcā Antverpenē (Beļģija) un daļu no šīs produkcijas pārdod Nīderlandē, starpniecību. 2003. gada 14. februārī *Nynas NV* darbības saistībā ar bitumena tirdzniecību Eiropā tika nodotas *Nynas Belgium AB* (turpmāk tekstā – "*Nynas Belgium*"), Zviedrijas meitassabiedrībai, kas pilnībā pieder *Nynäs AB*. 2007. gada 31. decembrī *Nynas Belgium* aktīvi tika nodoti *Nynas NV*, bet *Nynas Belgium* joprojām pieder 99,99 % *Nynas NV* akciju.

2 Ar 2002. gada 20. jūnija vēstuli sabiedrība *British Petroleum* (turpmāk tekstā – "*BP*") informēja Eiropas Kopienu Komisiju par iespējamu aizliegtu vienošanos Nīderlandes ceļu seguma bitumena tirgū un iesniedza pieteikumu par atbrīvojumu no naudas soda atbilstoši Komisijas Paziņojumam par atbrīvojumu no sodanaudas [naudas soda] un sodanaudas [naudas soda] samazināšanu karteļu gadījumos (OV 2002, C 45, 3. lpp.; turpmāk tekstā – "2002. gada paziņojums par sadarbību").

3 2002. gada 1. un 2. oktobrī Komisija, iepriekš nebrīdinot, veica pārbaudes, tostarp *Nynas NV* telpās Beļģijā. Komisija nosūtīja informācijas pieprasījumus vairākām sabiedrībām, tostarp – 2003. gada 30. jūnijā – *Nynas NV*. Tā kā *Nynas Belgium* bija informējusi Komisiju, ka tā ir izpirkusi ar bitumenu saistītās *Nynas NV* darbības, Komisija 2003. gada 23. jūlijā nosūtīja *Nynas Belgium* jaunu informācijas pieprasījumu, uz kuru tā atbildēja 2003. gada 2. oktobrī. Komisija 2004. gada 10. februārī nosūtīja jaunu informācijas pieprasījumu, uz kuru *Nynäs AB* atbildēja 2004. gada 25. martā, un 2004. gada 5. aprīlī – pēdējo informācijas pieprasījumu, uz kuru *Nynas Belgium* šoreiz atbildēja 2004. gada 22. maijā un – papildinoši – 2004. gada 19. oktobrī.

4 2004. gada 18. oktobrī Komisija uzsāka procesu un pieņēma paziņojumu par iebildumiem, kurš 2004. gada 19. oktobrī tika nosūtīts vairākām sabiedrībām, tostarp prasītājām – *Nynäs AB* un *Nynas Belgium*. 2005. gada 24. maijā katra no prasītājām atsevišķi atbildēja uz šo paziņojumu par iebildumiem.

5 Pēc 2005. gada 15. un 16. jūnijā notikušās attiecīgo sabiedrību uzklausīšanas prasītājas precizēja savus paziņojumus attiecībā uz *ExxonMobil*, sabiedrību, kas piegādā bitumenu un kam Komisija nav uzlikusi sodu, kurus Komisija izmantoja paziņojumā par iebildumiem un kurus vairāki uzklausīšanas dalībnieki apstrīdēja. Šie precizējumi tika paziņoti visiem uzklausīšanas dalībniekiem, izraisot dažādas reakcijas.

6 2006. gada 13. septembrī Komisija pieņēma Lēmumu C(2006) 4090, galīgā redakcija, par procedūru saskaņā ar [EKL] 81. pantu (Lieta COMP/F/38.456 – Bitumens (NL)) (turpmāk tekstā – "apstrīdētais lēmums"), kura kopsavilkums ir publicēts 2007. gada 28. jūlija *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* (OV L 196, 40. lpp.) un kurš prasītājām tika paziņots 2006. gada 26. septembrī.

7 Apstrīdētajā lēmumā Komisija norādīja, ka sabiedrības, kas ir šā lēmuma adresātes, ir piedalījušās vienotā un turpinātā EKL 81. panta pārkāpumā, attiecīgajos laikposmos attiecībā uz ceļu seguma bitumena pārdošanu un iepirkšanu Nīderlandē regulāri kolektīvi nosakot bruto cenu, vienotu atlaidi no bruto cenas ceļu būvētājiem, kas bija aizliegtās vienošanās dalībnieki, un mazāka apmēra maksimālo atlaidi no bruto cenas citiem ceļu būvētājiem.

8 Prasītājas tika atzītas par vainīgām šā pārkāpuma izdarīšanā laikposmā no 1994. gada 1. aprīļa līdz 2002. gada 15. aprīlim, un tām solidāri tika uzlikts naudas sods EUR 13,5 miljonu apmērā.

9 Saistībā ar naudas sodu apmēra noteikšanu Komisija, ņemot vērā pārkāpuma raksturu, to kvalificēja kā sevišķi smagu, lai gan attiecīgais ģeogrāfiskais tirgus bija ierobežots (apstrīdētā lēmuma preambulas 316. apsvērums).

10 Lai ņemtu vērā katra aizliegtajā vienošanās iesaistītā uzņēmuma prettiesiskās rīcības specifisko nozīmīgumu un tās reālo ietekmi uz konkurenci, Komisija nošķīra attiecīgos uzņēmumus atkarībā no to relatīva nozīmīguma konkrētajā tirgū, kas tika noteikts pēc to tirgus daļām, un iedalīja tos sešās kategorijās.

11 Pamatojoties uz šiem apsvērumiem, Komisija prasītājām noteica sākumsummu EUR 7,5 miljonu apmērā (apstrīdētā lēmuma preambulas 322. apsvērums).

12 Saistībā ar pārkāpuma ilgumu Komisija uzskatīja, ka prasītājas ir izdarījušas ilgtermiņa pārkāpumu, jo tas ir ilgāks par pieciem gadiem, un konstatēja, ka kopējo ilgumu veido astoņu gadu laikposms no 1994. gada 1. aprīļa līdz 2002. gada 15. aprīlim, līdz ar to palielinot sākumsummu par 80 % (apstrīdētā lēmuma preambulas 326. apsvērums). Tādējādi atbilstoši pārkāpuma smagumam un ilgumam naudas soda pamatsumma attiecībā uz prasītājām tika noteikta EUR 13,5 miljonu apmērā (apstrīdētā lēmuma preambulas 335. apsvērums).

13 Komisija attiecībā uz prasītājām nav piemērojusi nekādus atbildību pastiprinošus apstākļus. Turklāt tā uzskatīja, ka nevar tikt piemērots neviens atbildību mīkstinošs apstāklis, jo iespējamā trešā aizliegtās vienošanās darbības līmeņa, no kura uzņēmums *Nynas* (turpmāk tekstā – "*Nynas*") ir ticis izslēgts, pastāvēšana šajā sakarā nevarot tikt ņemta vērā (apstrīdētā lēmuma preambulas 354. apsvērums). Visbeidzot, Komisija noraidīja prasītāju lūgumu uzskatīt to faktisko sadarbību, proti, atbildes uz informācijas pieprasījumiem, faktu atzīšanu un ar to saistīto sankciju un novēršanas politikas ieviešanu, par atbildību mīkstinošu apstākli (apstrīdētā lēmuma preambulas 367.?371. apsvērums).

14 Komisija nav piemērojusi 2002. gada paziņojumu par sadarbību, uzskatot, ka prasītāju sniegtajai informācijai nav būtiskas pievienotās vērtības (apstrīdētā lēmuma preambulas 389.?393. apsvērums).

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi

15 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas [tolaik – Pirmās instances tiesa] kancelejā iesniegts 2006. gada 4. decembrī, prasītājas cēla šo prasību.

16 Pamatojoties uz tiesneša referenta ziņojumu, Vispārējā tiesa (sestā palāta) nolēma sākt mutvārdu procesu un tās Reglamenta 64. pantā paredzēto procesa organizatorisko pasākumu ietvaros uzdeva lietas dalībniekiem rakstveida jautājumus. Lietas dalībnieki atbildēja uz šiem jautājumiem noteiktajā termiņā.

17 Lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un to atbildes uz Vispārējās tiesas uzdotajiem mutvārdu jautājumiem tika uzklausīti 2011. gada 15. jūnija tiesas sēdē.

18 Tā kā viens no sestās palātas locekļiem nevarēja izskatīt šo lietu, Vispārējās tiesas priekšsēdētājs, piemērojot Reglamenta 32. panta 3. punktu, norīkoja pats sevi, lai papildinātu palātu.

19 Ar 2011. gada 18. novembra rīkojumu Vispārējā tiesa (sestā palāta) tās jaunajā sastāvā atkārtoti uzsāka mutvārdu procesu un lietas dalībnieki tika informēti, ka viņi no jauna tiks uzklausīti tiesas sēdē.

20 Attiecīgi ar 2011. gada 25. un 28. novembra vēstulēm Komisija un prasītājas paziņoja Vispārējai tiesai, ka tās atsakās no tiesībām tikt vēlreiz uzklausītām.

21 Līdz ar to Vispārējās tiesas priekšsēdētājs nolēma pabeigt mutvārdu procesu.

22 Prasītāju prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— atcelt apstrīdētā lēmuma 1. pantu, ciktāl ar to *Nynäs AB* ir atzīta par solidāri atbildīgu par pārkāpumu;

— atcelt apstrīdētā lēmuma 2. pantu, ciktāl ar to prasītājām ir uzlikts naudas sods EUR 13,5 miljonu apmērā, vai, pakārtoti, atbilstoši samazināt šā naudas soda apmēru;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

23 Komisijas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— noraidīt prasību;

— piespriest prasītājām atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

1. *Par prasījumiem atcelt apstrīdētā lēmuma 1. pantu*

24 Lai pamatotu savus prasījumus atcelt apstrīdētā lēmuma 1. pantu, prasītājas izvirza vienīgo pamatu, kas attiecas uz acīmredzamām kļūdām vērtējumā un kļūdu tiesību piemērošanā, ko esot pieļāvusi Komisija, attiecinot uz *Nynäs AB* atbildību par tās meitassabiedrību *Nynas NV*.

Par kļūdām tiesību piemērošanā

Lietas dalībnieku argumenti

25 Prasītājas uzskata, ka Komisija ir nepareizi piemērojusi judikatūru par mātessabiedrības vainojamību tās meitassabiedrības rīcībā (Tiesas 2000. gada 16. novembra spriedums lietā C-286/98 P *Stora Kopparbergs Bergslags*/Komisija, *Recueil*, I-9925. lpp., 27.?30. punkts) un ka mātessabiedrībai ir jābūt faktiski aktīvi iesaistītai savas meitassabiedrības pārkāpjošā rīcībā, lai tā būtu atzīstama par atbildīgu par savu meitassabiedrību.

26 Tomēr, atbildot uz Vispārējās tiesas uzdoto rakstveida jautājumu par sekām, kas izriet no Tiesas 2009. gada 10. septembra sprieduma lietā C-97/08 P *Akzo Nobel* u.c./Komisija (Krājums, I-8237. lpp.) un 2011. gada 20. janvāra sprieduma lietā C-90/09 P *General Química* u.c./Komisija (Krājums, I-1. lpp.), prasītājas ir atteikušās no to vienīgā atcelšanas pamata pirmās daļas argumentiem, kas attiecas uz iepriekš 25. punktā minētajā spriedumā lietā *Stora Kopparbergs Bergslags*/Komisija ietvertās judikatūras interpretāciju, un Vispārējā tiesa to pieņēma zināšanai. Tomēr prasītājas uzturēja savus argumentus par prezumpcijas par mātessabiedrības īstenotu izšķirošu ietekmi uz tai pilnībā piederošu meitassabiedrību atspēkošanas kārtību.

27 Tādējādi prasītājas uzsver, ka prezumpcija par mātessabiedrības īstenotu izšķirošu ietekmi uz tās meitassabiedrību rīcību var tikt atspēkota tad, kad mātessabiedrība parāda, ka tās meitassabiedrība rīkojās patstāvīgi. Tomēr Komisija esot nepareizi interpretējusi judikatūru, izvirzot prasību, ka mātessabiedrībai ir jāpierāda, ka tā nav izmantojusi savas iespējas īstenot izšķirošu ietekmi uz tās meitassabiedrību un šī meitassabiedrība ir pieņēmusi visus savus stratēģiskos lēmumus, nevēršoties šajā sakarā pie savas mātessabiedrības. Sniegt šādu pierādījumu faktiski neesot iespējams, un tas esot

pretrunā personiskās atbildības principam (Vispārējās tiesas 2001. gada 13. decembra spriedums apvienotajās lietās T-45/98 un T-47/98 *Krupp Thyssen Stainless* un *Acciai speciali Terni*/Komisija, *Recueil*, II-3757. lpp., 63. punkts).

28 Proti, prasītājas uzskata, ka mātessabiedrībai ir vienmēr jāīsteno vismaz minimālā ietekme uz tās meitassabiedrību. Tās precizē, ka saskaņā ar Zviedrijas tiesībām akcionāru un trešo personu aizsardzības labad mātessabiedrībām tātad ir pienākums ievērot zināmus nosacījumus attiecībā uz kontroli pār to meitassabiedrībām, piemēram, saistībā ar noteikto slieksni pārsniedzošo darījumu apstiprināšanu, iekšējo informācijas sniegšanas pienākumu ievērošanu vai konsolidēto pārskatu sagatavošanu. Līdz ar to Komisijai esot jāizvērtē, vai mātessabiedrība ir īstenojusi izšķirošu ietekmi uz meitassabiedrības rīcību konkrētajā tirgū, nevis vispārīgā un abstraktā veidā.

29 Komisija noraida visus prasītāju argumentus.

Vispārējās tiesas vērtējums

30 Komisija apstrīdētajā lēmumā (preambulas 252.?264. apsvērums) ir uzskatījusi, ka, kamēr *Nynas NV* bija tieši tā juridiska persona, kas bija tiešs aizliegtās vienošanās dalībnieks, *Nynäs AB* kā mātessabiedrība, kurai tā pilnībā piederēja, bija spējīga īstenot izšķirošu ietekmi uz tās komercpolitiku pārkāpuma laikposmā.

31 Vispirms ir jāatgādina, ka Savienības konkurences tiesības attiecas uz uzņēmumu darbībām (Tiesas 2004. gada 7. janvāra spriedums apvienotajās lietās C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P un C-219/00 P *Aalborg Portland* u.c./Komisija, *Recueil*, I-123. lpp., 59. punkts) un ka uzņēmuma jēdziens EKL 81. panta izpratnē ietver ekonomiskās vienības, kas katra sastāv no personāla, materiālo un nemateriālo elementu vienotas organizācijas, kas ilgstoši īsteno noteiktu ekonomisku mērķi un var veicināt šajā tiesību normā paredzētā pārkāpuma izdarīšanu (skat. Vispārējās tiesas 2002. gada 20. marta spriedumu lietā T-9/99 *HFB* u.c./Komisija, *Recueil*, II-1487. lpp., 54. punkts un tajā minētā judikatūra). Šajā kontekstā uzņēmuma jēdziens ir jāsaprot kā ekonomiskas vienības apzīmējums, pat ja juridiski šo ekonomisko vienību veido vairākas fiziskas vai juridiskas personas (Tiesas 2006. gada 14. decembra spriedums lietā C-217/05 *Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio*, Krājums, I-11987. lpp., 40. punkts).

32 Viena uzņēmuma pret konkurenci vērstajā rīcībā var vainot kādu citu uzņēmumu tad, ja tas savu rīcību tirgū nenosaka autonomi, bet gan galvenokārt piemēro šā cita uzņēmuma dotus norādījumus, it īpaši ņemot vērā ekonomiskās un juridiskās saiknes, kas apvieno šos abus uzņēmumus (Tiesas 2000. gada 16. novembra spriedums lietā C-294/98 P *Metsä-Serla* u.c./Komisija, *Recueil*, I-10065. lpp., 27. punkts; 2005. gada 28. jūnija spriedums apvienotajās lietās C-189/02 P, C-202/02 P, no C-205/02 P līdz C-208/02 P un C-213/02 P *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija, Krājums, I-5425. lpp., 117. punkts, un iepriekš 26. punktā minētais spriedums lietā *Akzo Nobel* u.c./Komisija, 58. punkts). Tādējādi meitassabiedrības rīcībā var vainot mātessabiedrību tad, ja meitassabiedrība savu rīcību tirgū nenosaka autonomi, bet gan galvenokārt piemēro mātessabiedrības dotus norādījumus un šie divi uzņēmumi veido vienu ekonomisku vienību (Tiesas 1972. gada 14. jūlija spriedums lietā 48/69 *Imperial Chemical Industries*/Komisija, *Recueil*, 619. lpp., 133. un 134. punkts).

33 Tātad Komisijas tiesības adresēt sabiedrību grupas mātessabiedrībai lēmumu, ar kuru uzliek naudas sodus, izriet nevis no tā, ka mātessabiedrība būtu pamudinājusi savu meitassabiedrību izdarīt pārkāpumu, ne arī, pamatotāk, no mātessabiedrības dalības minētajā pārkāpumā, bet gan no apstākļa, ka tās veido vienu uzņēmumu iepriekš minētajā izpratnē. Ir jāatgādina, ka Savienības konkurences tiesībās ir atzīts, ka dažādas vienā grupā ietilpstošas sabiedrības veido vienu ekonomisku vienību un tādējādi vienu uzņēmumu EKL 81. un 82. panta izpratnē, ja attiecīgās sabiedrības nenosaka savu rīcību tirgū autonomi (Vispārējās tiesas 2003. gada 30. septembra spriedums lietā T-203/01 *Michelin*/Komisija, *Recueil*, II-4071. lpp., 290. punkts).

34 Tajā īpašajā gadījumā, kad mātessabiedrībai pieder viss tās meitassabiedrības, kas ir izdarījusi pārkāpumu, pamatkapitāls, pirmkārt, šī mātessabiedrība var īstenot izšķirošu ietekmi uz šīs meitassabiedrības rīcību un, otrkārt, pastāv atspēkojama prezumpcija, ka minētā mātessabiedrība faktiski īsteno šādu ietekmi (skat. iepriekš 26. punktā minēto spriedumu lietā *Akzo Nobel* u.c./Komisija, 60. punkts un tajā minētā judikatūra).

35 Šādos apstākļos pietiek, ja Komisija pierāda, ka viss meitassabiedrības kapitāls pieder tās mātessabiedrībai, lai prezumētu, ka pēdējā īsteno izšķirošu ietekmi uz šīs meitassabiedrības komercpolitiku. Līdz ar to Komisija varēs uzskatīt mātessabiedrību par solidāri atbildīgu par tās meitassabiedrībai uzliktā naudas soda samaksu, ja vien šī mātessabiedrība, kurai ir jāatspēko šī prezumpcija, neiesniedz pietiekamus pierādījumus, lai pierādītu, ka tās meitassabiedrība rīkojas tirgū autonomi (iepriekš 25. punktā minētais spriedums lietā *Stora Kopparbergs Bergslags*/Komisija, 29. punkts, un iepriekš 26. punktā minētais spriedums lietā *Akzo Nobel* u.c./Komisija, 61. punkts).

36 Prasītājas uzskata, ka Komisijas izmantotā prezumpcijas par mātessabiedrības izšķirošās ietekmes uz tai pilnībā piederošu meitassabiedrību faktisku īstenošanu interpretācija padara tās atspēkošanu neiespējamu.

37 Tomēr no Tiesas judikatūras izriet, ka, lai atspēkotu prezumpciju par mātessabiedrības faktisku izšķirošas ietekmes īstenošanu uz tai pilnībā piederošo meitassabiedrību, minētajai mātessabiedrībai ir jāiesniedz Komisijas un pēc tam – attiecīgā gadījumā – Savienības tiesas novērtēšanai ikviens fakts, ko tā uzskata par tādu, ar ko var pierādīt, ka tās neveido vienu ekonomisku vienību, un kas attiecas uz organizatoriskajām, ekonomiskajām un juridiskajām saiknēm starp to un tās meitassabiedrību, kuras var atšķirties dažādos gadījumos un līdz ar to nevar tikt izsmeļoši uzskaitītas (iepriekš 26. punktā minētie spriedumi lietā *Akzo Nobel* u.c./Komisija, 65. punkts, un lietā *General Química* u.c./Komisija, 51. un 52. punkts). Tātad pretēji tam, ko apgalvo prasītājas, runa ir par atspēkojamu prezumpciju, kas tām ir jāatspēko.

38 Turklāt prasītājas uzskata, ka pienākumi, kas ir saistoši mātessabiedrībai atbilstoši valsts tiesībām, padara neiespējamu prezumpcijas par faktisku izšķirošas ietekmes īstenošanu uz meitassabiedrību atspēkošanu. Tomēr ir jāatgādina, ka sabiedrība nevar atsaukties uz valsts tiesisko regulējumu, lai izvairītos no Savienības tiesību normu ievērošanas, jo Savienības tiesībās izmantotie juridiskie jēdzieni principā ir jāinterpretē un jāpiemēro vienveidīgi visā Savienībā (Tiesas 1972. gada 1. februāra spriedums lietā 49/71 *Hagen*, *Recueil*, 23. lpp., 6. punkts). Katrā ziņā, ņemot vērā visus iepriekš minētos principus attiecībā uz šādas prezumpcijas pastāvēšanu un kritērijiem, kas ļauj to atspēkot, ir jāatzīst, ka apstākļi, kas attiecas uz Zviedrijas tiesībās paredzētajiem mātessabiedrību pienākumiem attiecībā uz to meitassabiedrībām, kuri vērsti uz to, lai akcionāru un trešo personu aizsardzības labad nodrošinātu stingru kontroli pār šīm meitassabiedrībām, pastiprina Komisijas piemēroto prezumpciju attiecībā uz *Nynäs AB* saistībā ar kontroli pār tās meitassabiedrību *Nynas NV*.

39 Visbeidzot, prasītājas uzskata, ka Komisijas izmantotā prezumpcijas par mātessabiedrības izšķirošās ietekmes uz tai pilnībā piederošu meitassabiedrību faktisku īstenošanu interpretācija ir pretrunā personiskās atbildības principam. Prasītājas atsaucas uz judikatūru iepriekš 27. punktā minētajā spriedumā apvienotajās lietās *Krupp Thyssen Stainless* un *Acciai speciali Terni*/Komisija, saskaņā ar kuru fiziska vai juridiska persona drīkst tikt sodīta tikai par faktiem, kuri tai ir individuāli inkriminēti. Tās uzskata, ka saskaņā ar šo principu Komisija nedrīkst izvirzīt prasību, ka mātessabiedrībai ir jāpierāda, ka tā nav izmantojusi savas iespējas īstenot izšķirošu ietekmi uz tās meitassabiedrību un ka šī meitassabiedrība ir pieņēmusi visus savus stratēģiskus lēmumus, nevēršoties šajā sakarā pie savas mātessabiedrības, lai mātessabiedrība netiktu atzīta par atbildīgu par tās meitassabiedrības pārkāpjošo rīcību.

40 Tomēr saskaņā ar judikatūru fakts, ka grupas mātessabiedrība, kura īsteno izšķirošu ietekmi uz tās meitassabiedrībām, var tikt atzīta par solidāri atbildīgu par šo meitassabiedrību izdarītajiem konkurences tiesību pārkāpumiem, nekādā gadījumā nav izņēmums no personiskās atbildības principa,

bet gan – tieši pretēji – ir šā principa izpausme, jo mātessabiedrība un meitassabiedrības, uz kurām tā īsteno izšķirošu ietekmi, kopā veido vienotu uzņēmumu Savienības konkurences tiesību izpratnē, t.i., uzņēmumu, par kuru tās ir atbildīgas, un, ja šis uzņēmums tīši vai aiz nolaidības pārkāpj konkurences tiesību normas, tas izraisa visu grupas struktūrā esošo juridisko personu personisku un solidāru atbildību (skat. iepriekš 26. punktā minēto spriedumu lietā *Akzo Nobel* u.c./Komisija, 77. punkts un tajā minētā judikatūra). Tādējādi personiskās atbildības princips ir atzīts judikatūrā (Tiesas 1999. gada 8. jūlija spriedums lietā C-49/92 P Komisija/*Anic Partecipazioni*, *Recueil*, I-4125. lpp., 145. punkts; 2000. gada 16. novembra spriedums lietā C-279/08 P *Cascades*/Komisija, *Recueil*, I-9693. lpp., 78. punkts, un 2007. gada 11. decembra spriedums lietā C-280/06 *ETI* u.c., Krājums, I-10893. lpp., 39. punkts), bet tas ir piemērojams uzņēmumiem, nevis sabiedrībām. Līdz ar to arī šis iebildums ir noraidāms.

41 No visa iepriekš minētā izriet, ka Komisija nav pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, atzīstot *Nynäs AB* par atbildīgu par tās meitassabiedrības *Nynas NV* izdarīto pārkāpumu.

Par šajā lietā pieļautajām acīmredzamām kļūdām vērtējumā, atzīstot Nynäs AB *par atbildīgu*

Lietas dalībnieku argumenti

42 Pirmkārt, prasītājas norāda, ka Komisija ir pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, neņemot vērā nozīmīgo komerciālo autonomiju, kādu baudīja meitassabiedrības to grupas ietvaros. To struktūrshēma liecinot, ka ar nodaļas "Bitumens" Nīderlandē komerciālajiem darījumiem un stratēģiskajām vadlīnijām nodarbojas *Nynas NV* un ka tās māsassabiedrības, kas darbojas bitumena nozarē Eiropā, tai nodeva pilnvaras pieņemt svarīgus rīcībpolitikas un operatīvus lēmumus. Mātessabiedrība esot bijusi atbildīga tikai par noteiktu ārkārtējo darījumu apstiprināšanu, nepārkāpjot *Nynas NV* autonomiju.

43 Otrkārt, Komisija esot sniegusi acīmredzami kļūdainu vērtējumu par *Nynäs AB* un tās meitassabiedrības *Nynas NV* rīcību konkrētajā tirgū. Tādējādi Komisija neesot ņēmusi vērā, no vienas puses, ka *Nynas NV* loma attiecās vienīgi uz līgumu apspriešanu un personāla norīkošanu bitumena tirgū Nīderlandē un, otrkārt, ka *Nynäs AB* funkcijas skaidri aprobežojās ar stratēģiskās vadības, globālo risku un grupas koordinācijas jautājumiem un ka tai nebija nekādas lomas konkrētajā tirgū. Tādējādi Komisija acīmredzami kļūdaini esot piedēvējusi *Nynäs AB* noteicošu lomu mērķu un stratēģijas tirgū noteikšanā, lai gan sliekšņi, sākot no kuriem tai esot bijis jāiejaucas *Nynas NV* lēmumu pieņemšanā, bija ļoti augsti un darījumiem, kas tai bija jāapstiprina, bija izņēmuma raksturs. Turklāt Komisija neesot sniegusi nevienu pierādījumu, kas ļautu izvērtēt *Nynäs AB* lomu saistībā ar konkrēto *Nynas NV* pret konkurenci vērsto rīcību.

44 Treškārt, elementi, uz kuriem balstījusies Komisija, lai secinātu, ka *Nynäs AB* faktiski īstenoja izšķirošu ietekmi uz *Nynas NV*, esot ļoti formāli. Piemēram, tā esot piešķīrusi pārāk lielu svarīgumu tādiem apstākļiem kā informācijas mehānismu (*reporting*) starp *Nynas NV* un *Nynäs AB* un konsolidēto pārskatu esamība vai *Nynas NV* valdes locekļu dalība *Nynäs AB* izpilddirekcijā. Turklāt Komisija neesot ņēmusi vērā apstākli, ka *Nynas NV* nodaļas "Bitumens" "chief business executive" (turpmāk tekstā – "*CBE*") funkcijas aprobežojās ar informācijas pārsūtīšanu un finansiālo rezultātu analīzi *Nynäs AB* izpildkomitejā.

45 Komisija noraida visus prasītāju argumentus.

Vispārējās tiesas vērtējums

46 Atbildot uz iebildumiem, kas attiecas uz acīmredzamām kļūdām vērtējumā, kurus esot pieļāvusi Komisija, atzīstot *Nynäs AB* par atbildīgu par *Nynas NV* izdarīto pārkāpumu, ir jānoskaidro, vai prasītājas ir sniegušas pierādījumus, kas ļautu atspēkot prezumpciju, ka *Nynäs AB* ir īstenojusi izšķirošu ietekmi uz *Nynas NV*.

47 Apstrīdētā lēmuma preambulas 252.?264. apsvērumā Komisija ir norādījusi, ka tā var piemērot prezumpciju par *Nynäs AB* izšķirošas ietekmes uz *Nynas NV* faktisku īstenošanu laikposmā no 1994. gada 1. aprīļa līdz 2002. gada 15. aprīlim, ņemot vērā 100 % līdzdalības attiecības starp šīm sabiedrībām. Turpinājumā tā secināja, ka vairāki apstākļi attiecībā uz grupas hierarhisko struktūru pastiprina, pakārtoti, šo prezumpciju. Vispirms, piemēram, lai gan *Nynas NV* grupas ietvaros pilda Eiropas mītnes funkcijas attiecībā uz ar bitumenu saistītajām darbībām, tomēr tad, kad tiek pārsniegts noteikts slieksnis, tā nevar pieņemt zināmus lēmumus un tai jāvēršas *Nynäs AB* (investīciju izdevumi, līgumu apspriešana un slēgšana, piekrišana kredītiem par labu klientiem un iekārtu norakstīšana). Turklāt mātessabiedrība ar tās izpildkomitejas starpniecību ir atbildīga par grupas mērķu, stratēģijas un vispārējo vadlīniju noteikšanu, kā arī par augsta līmeņa lēmumiem attiecībā uz grupas budžetu, lielajiem projektiem un funkcionālo koordināciju. Turklāt mātessabiedrība esot organizēta vertikālā veidā, un tā deleģē noteiktas savas pilnvaras savām meitassabiedrībām ar komiteju starpniecību. Visbeidzot, divi no trīs *Nynas NV* valdes locekļiem bija no *Nynäs AB*, kurā viņi pildīja ģenerāldirektora un "chief refining officer" funkcijas, un trešais *Nynas NV* valdes loceklis bija tās ģenerāldirektors, kas darbojas arī *Nynäs AB* valdē.

– Par *Nynas NV* komercpolitikas autonomiju

48 Kā atgādināts šā sprieduma 37. punktā, lai gan saskaņā ar judikatūru mātessabiedrības ietekmes uz tās meitassabiedrību izvērtēšana ietver ne tikai komercpolitikas novērtēšanu *stricto sensu*, Savienības tiesai tomēr ir iespēja ņemt vērā apstākļus, kas attiecas uz komercpolitiku, lai izvērtētu, vai abas sabiedrības veido vienotu ekonomisku vienību.

49 Cita starpā no *Nynas* grupas "organisation book" izriet, ka tās struktūrai piemīt ļoti augsts integrācijas līmenis un hierarhija. Grupa ir sadalīta pēc darbības veidiem trijās nodaļās, no kurām katru vada viens *CBE*. Tātad *Nynas NV* veido nodaļu, kas ir atbildīga par visu nodaļā "Bitumens" esošo meitassabiedrību ikdienas operatīvo un komerciālo vadību.

50 Nodaļu vispārējo koordināciju nodrošina *Nynäs AB* prezidents, savukārt visu meitassabiedrību ikdienas koordināciju veic komitejas, kas ir specializētas pēc funkcijām ("corporate functional managers" un "coordinators"), it īpaši komerciālā jomā, un kas darbojas grupas līmenī. Šīm komitejām, no kurām lielākā daļa ir atkarīgas tieši no mātessabiedrības, lai gan dažas no tām ir izvietotas tieši meitassabiedrībās, ir pienākums pārsūtīt visu informāciju tieši mātessabiedrības prezidentam un viceprezidentam. Katras nodaļas *CBE* ir pastāvīgs mātessabiedrības *Nynäs AB* izpildkomitejas loceklis; šīs komitejas sastāvā turklāt ir *Nynäs AB* prezidents un viceprezidents. Šīs izpildkomitejas uzdevums ir ik mēnesi noteikt grupas mērķus, stratēģiju, vadlīnijas un pieņemt augsta līmeņa budžeta lēmumus, noteikt tās lielos projektus un funkcionālo koordināciju.

51 Lai gan prasītājas apgalvo, ka *CBE* pārsūta mātessabiedrībai tikai ikmēneša analīzes ziņojumus par to finansiālajiem rādītājiem, to neinformējot par kārtējiem lēmumiem saistībā ar iepirkumiem un pārdevumiem, grupas organizācijas analīze tomēr liecina, ka mātessabiedrība ir cieši un regulāri iesaistīta tās meitassabiedrību darbībā ar izpildkomitejas un specializēto komiteju starpniecību. Turklāt prasītājas nav sniegušas nevienu pierādījumu tam, ka *Nynäs AB* nav izmantojusi savas iespējas īstenot izšķirošu ietekmi uz *Nynas NV.* Turklāt tas apstāklis vien, ka *Nynas NV*, kamēr nebija pārsniegts

noteikts slieksnis, veica relatīvi autonomu komercpolitiku, nevar atspēkot konstatējumu, ka *Nynäs AB*, ņemot vērā tās kā 100 % akcionāra statusu un grupas sociālo struktūru, faktiski īstenoja izšķirošu ietekmi uz *Nynas NV*.

52 Turklāt prasītājas uzskata, ka apstāklis, ka *Nynas NV* bija atbildīga par visu nodaļā "Bitumens" esošo meitassabiedrību ikdienas operatīvo un komerciālo vadību, jo šīs meitassabiedrības bija deleģējušas tai savas pilnvaras pieņemt pamata rīcībpolitikas un operatīvos lēmumus saskaņā ar "management service agreement", ļauj pierādīt, ka tās funkcijas bija lielākas nekā parastās meitassabiedrības funkcijas un ka tā tātad baudīja ļoti plašu autonomiju. Tomēr Savienības tiesa ir atzinusi, ka tad, ja kāda sabiedrība uzrauga māsassabiedrību, kas iesaistīta pārkāpjošā rīcībā, Komisija var prezumēt, ka tieši to kopīgā mātessabiedrība uzticēja šīs uzraudzības pilnvaras šai māsassabiedrībai (šajā ziņā skat. Vispārējās tiesas 2006. gada 27. septembra spriedumu lietā T-43/02 *Jungbunzlauer*/Komisija, Krājums, II-3435. lpp., 129. punkts). Tātad apstāklis, ka *Nynas NV* īstenoja noteiktu kontroli pār citām grupas sabiedrībām bitumena nozarē, kaut arī šīs sabiedrības nebija tās meitassabiedrības, ir papildu norāde uz to, ka pastāv hierarhijas attiecības starp *Nynäs AB* un *Nynas NV*, jo šīs pēdējās sabiedrības īstenoto kontroli pār tās māsassabiedrībām tai varēja deleģēt tikai mātessabiedrība.

– Par mātessabiedrības rīcību konkrētajā tirgū un tās lomu pārkāpumā

53 Prasītājas uzskata, ka Komisijai ir bijis jābalstās uz elementiem, kas ļauj izvērtēt mātessabiedrības lomu attiecīgajā pret konkurenci vērstajā rīcībā, lai secinātu, ka šī mātessabiedrība varētu būt atbildīga par tās meitassabiedrības izdarīto pārkāpumu. Tomēr, kā atgādināts šā sprieduma 33. punktā, saskaņā ar pastāvīgo judikatūru kontrolei, ko mātessabiedrība īsteno pār savu meitassabiedrību, nav obligāti jābūt saistītai ar pārkāpjošo rīcību (iepriekš 26. punktā minētie spriedumi lietā *Akzo Nobel* u.c./Komisija, 59. punkts, un lietā *General Química* u.c./Komisija, 38., 102. un 103. punkts). Turklāt ir jāatgādina, ka Komisijai, lai prezumētu, ka *Nynäs AB* īsteno izšķirošu ietekmi uz savas meitassabiedrības komercpolitiku, nav pienākuma sniegt kādus pierādījumus papildus tam, ka *Nynäs AB* pieder viss tās meitassabiedrības pamatkapitāls. Līdz ar to nav jāpārbauda, vai *Nynäs AB* ir faktiski īstenojusi ietekmi uz *Nynas NV* pārkāpjošo rīcību.

– Par pārāk formālu elementu ņemšanu vērā

54 Prasītājas apgalvo, ka Komisija ir piešķīrusi pārāk lielu svarīgumu tādiem apstākļiem kā informācijas mehānismu starp *Nynas NV* un *Nynäs AB* un konsolidēto pārskatu esamība un *Nynas NV* valdes locekļu dalība *Nynäs AB* izpilddirekcijā.

55 Tomēr, kā atgādināts šā sprieduma 37. punktā, saskaņā ar judikatūru Savienības tiesai, izvērtējot vienotas ekonomiskas vienības pastāvēšanu starp mātessabiedrību un tās meitassabiedrību, ir jāņem vērā visi lietas dalībnieku tai iesniegtie fakti, kas attiecas uz organizatoriskajām, ekonomiskajām un juridiskajām saiknēm starp divām sabiedrībām, kuru raksturs un nozīmīgums var atšķirties katra konkrētā gadījuma apstākļos (iepriekš 26. punktā minētais spriedums lietā *Akzo Nobel* u.c./Komisija, 65. punkts). Lai gan dažiem apstākļiem, tādiem kā pārskatu konsolidēšana grupas līmenī, nav nozīmes (iepriekš 26. punktā minētais spriedums lietā *General Química* u.c./Komisija, 108. punkts), daži citi elementi, lai gan tie atsevišķi nevar ļaut pierādīt vienotas ekonomiskas vienības esamību, kopā tomēr var veidot pietiekamu saskaņotu pierādījumu kopumu.

56 Tātad ir jāņem vērā fakti, kas ļauj konstatēt hierarhisko attiecību esamību starp divām sabiedrībām, tādi kā – aplūkojamajā lietā – informācijas mehānismi starp meitassabiedrību un mātessabiedrību un kādas sabiedrības vadības locekļu iekļaušana otras sabiedrības lēmumpieņemšanas institūciju sastāvā. Turklāt apstāklis, ka apstrīdētajā lēmumā ir kļūdaini minēts fakts, ka *Nynas NV CBE* bija *Nynäs AB* valdes sastāvā, kamēr īstenībā šī persona bija *Nynäs AB* izpildkomitejas sastāvā, neietekmē apstrīdētā lēmuma tiesiskumu, jo no lietas materiāliem izriet, ka *Nynäs AB* izpildkomitejai bija būtiska loma grupas augsta līmeņa lēmumu pieņemšanā (skat. šā sprieduma 50. punktu).

57 No visa iepriekš minētā izriet, ka prasītāju iesniegtie pierādījumi neļauj atspēkot prezumpciju, saskaņā ar kuru, tā kā *Nynäs AB* pieder viss *Nynas NV* pamatkapitāls, tā faktiski īstenoja izšķirošu ietekmi uz *Nynas NV* politiku. Līdz ar to ir jāsecina, ka *Nynäs AB* kopā ar *Nynas NV* veido vienu uzņēmumu EKL 81. panta izpratnē, un nav jāpārbauda, vai *Nynäs AB* ir ietekmējusi konkrēto rīcību. Tādējādi pirmais prasības pamats ir jānoraida kopumā.

58 No visa iepriekš minētā izriet, ka ir jānoraida prasības pieteikumā ietvertie prasījumi par apstrīdētā lēmuma 1. panta atcelšanu.

2. *Par prasījumiem atcelt apstrīdētā lēmuma 2. pantu*

59 Lai pamatotu savus prasījumus atcelt apstrīdētā lēmuma 2. pantu, prasītājas izvirza divus pamatus. Pirmais pamats ir par acīmredzamām kļūdām vērtējumā, kļūdām tiesību piemērošanā un vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu, ko esot pieļāvusi Komisija, piemērojot 2002. gada paziņojuma par sadarbību B sadaļas normas, un ar otro pamatu tās tiecas pierādīt, ka Komisijai ir bijusi jāņem vērā to faktiskā sadarbība ārpus 2002. gada paziņojuma par sadarbību normām – saskaņā ar Pamatnostādņu sodanaudas [naudas soda] noteikšanai, piemērojot Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu un [EOTKL] 65. panta 5. punktu (OV 1998, C 9, 3. lpp.; turpmāk tekstā – "pamatnostādnes"), 3. punktu.

Par atteikumu piešķirt samazinājumu, pamatojoties uz 2002. gada paziņojuma par sadarbību B sadaļas normām

60 Saskaņā ar 2002. gada paziņojuma par sadarbību 20. punktu "uzņēmumi, kas neatbilst iepriekšminētajā A iedaļā [sadaļā] izklāstītajiem [atbrīvojuma no naudas soda] noteikumiem, var pretendēt uz tās sodanaudas samazinājumu, kas tiem citādi būtu uzlikta". 2002. gada paziņojuma par sadarbību 21. punktā ir precizēts, ka, "lai varētu pretendēt uz sodanaudas [naudas soda] samazinājumu, uzņēmumam ir jāiesniedz Komisijai pierādījumi par iespējamo pārkāpumu, kas būtiski papildina pierādījumus [sniedz būtisku pievienoto vērtību salīdzinājumā ar pierādījumiem], kas jau ir Komisijas rīcībā, un tiem jāpārtrauc dalība iespējamajā pārkāpumā ne vēlāk kā pierādījumu iesniegšanas laikā". Turklāt 2002. gada paziņojuma par sadarbību 22. punktā ir norādīts, ka ""pievienotās vērtības" jēdziens attiecas uz to, ciktāl iesniegtie pierādījumi pēc sava rakstura un[/vai] detalizētības pakāpes stiprina Komisijas spēju pierādīt attiecīgos faktus", ka, "veicot šādu vērtējumu, Komisija parasti uzskata, ka lielāka vērtība ir rakstiskiem pierādījumiem, kas iegūti laikposmā, uz kuru attiecas fakti, nevis vēlāk iegūtiem pierādījumiem", un ka "tāpat arī tiek uzskatīts, ka [parasti] lielāka vērtība ir pierādījumiem, kas tieši attiecas uz attiecīgajiem faktiem, nevis pierādījumiem, kam ir netieša saistība".

61 Komisija apstrīdētajā lēmumā ir norādījusi, ka *Nynas*, neiesniedzot formālu pieteikumu par tās naudas soda samazināšanu atbilstoši 2002. gada paziņojumam par sadarbību, ir sniegusi detalizētu informāciju savā 2003. gada 2. oktobra atbildē uz Komisijas informācijas pieprasījumu. Šajā informācijā cita starpā bija ietverts precīzs pārskats uz deviņām lapām par aizliegtās vienošanās sanāksmju sistēmu, kas tai nebija pieprasīts, un līdz ar to šai informācijai bija pievienotā vērtība. Tomēr Komisija ir uzskatījusi, ka šie pierādījumi nav stiprinājuši tās spēju pierādīt faktus, jo minētajā datumā tās rīcībā jau bija dokumenti, kas tikuši izņemti pārbaužu gaitā, *BP* un *Kuwait Petroleum* pieteikumi iecietības programmas piemērošanai un dažas atbildes uz pirmo Komisijas informācijas pieprasījumu virkni, kas tika nosūtīti 2003. gada 30. jūnijā. Turklāt šie pierādījumi nav ļāvuši Komisijai konstatēt kādas jaunas aizliegtās vienošanās pamatiezīmes, tostarp tāpēc, ka *Nynas* ir pārformulējusi dažus paziņojumus attiecībā uz *ExxonMobil*. Līdz ar to Komisija ir uzskatījusi, ka, tā kā *Nynas* nav iesniegusi informāciju ar būtisku pievienoto vērtību, Komisija nevar tai piešķirt naudas soda samazinājumu saskaņā ar 2002. gada paziņojumu par sadarbību (apstrīdētā lēmuma preambulas 389.?393. apsvērums).

62 No judikatūras izriet, ka Komisijai ir zināma rīcības brīvība šajā jomā un tiesas veiktā pārbaude attiecas tikai uz acīmredzamu kļūdu vērtējumā. Proti, saskaņā ar pastāvīgo judikatūru sadarbība izmeklēšanas laikā, kas nepārsniedz to, kas izriet no uzņēmumu pienākumiem saskaņā ar Padomes 2002. gada

16. decembra Regulas (EK) Nr. 1/2003 par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti [EKL] 81. un 82. pantā (OV 2003, L 1, 1. lpp.), 18. panta 3. un 4. punktu, nav pamats naudas soda samazināšanai (Vispārējās tiesas 1992. gada 10. marta spriedums lietā T-12/89 *Solvay*/Komisija, *Recueil*, II-907. lpp., 341. un 342. punkts, un 1998. gada 14. maija spriedums lietā T-308/94 *Cascades*/Komisija, *Recueil*, II-925. lpp., 260. punkts). Turpretim šādam samazinājumam ir pamats, ja uzņēmums ir sniedzis informāciju, kas ievērojami pārsniedz to, ko varēja prasīt iesniegt Komisija atbilstoši Regulas Nr. 1/2003 18. pantam (iepriekš minētais Vispārējās tiesas spriedums lietā *Cascades*/Komisija, 261. un 262. punkts, un Vispārējās tiesas 2003. gada 9. jūlija spriedums lietā T-230/00 *Daesang* un *Sewon Europe*/Komisija, *Recueil*, II-2733. lpp., 137. punkts). Lai attaisnotu naudas soda samazinājumu atbilstoši 2002. gada paziņojumam par sadarbību, uzņēmuma rīcībai ir jāatvieglo Komisijas uzdevums konstatēt konkurences tiesību normu pārkāpumus un uzlikt sodus par tiem un jāliecina par patiesu sadarbību. Tātad, no vienas puses, Vispārējai tiesai ir jāpārbauda, vai Komisija nav pareizi izvērtējusi, cik lielā mērā attiecīgo uzņēmumu sadarbība ir pārsniegusi to, kas prasīts ar Regulas Nr. 1/2003 18. pantu. Šajā ziņā tā veic pilnīgu pārbaudi, tostarp saistībā ar pienākuma atbildēt uz informācijas pieprasījumiem robežām, kas izriet no uzņēmumu tiesībām uz aizstāvību. No otras puses, Vispārējai tiesai ir jāpārbauda – kā aplūkojamajā lietā –, vai no 2002. gada paziņojuma par sadarbību aspekta Komisija ir pareizi novērtējusi sadarbības lietderību pārkāpuma pierādīšanas mērķiem. Ievērojot minētajā paziņojumā iezīmētās robežas, Komisijai ir rīcības brīvība, izvērtējot, vai informācija vai dokumenti, ko brīvprātīgi iesnieguši uzņēmumi, ir atvieglojuši tās uzdevumu un vai ir jāpiešķir uzņēmumam naudas soda samazinājums atbilstoši minētajam paziņojumam. Šis Komisijas vērtējums ir pakļauts ierobežotai tiesas pārbaudei (Tiesas 2009. gada 9. jūlija spriedums lietā C-511/06 P *Archer Daniels Midland*/Komisija, Krājums, I-5843. lpp., 152. punkts; Vispārējās tiesas 2006. gada 14. decembra spriedums apvienotajās lietās no T-259/02 līdz T-264/02 un T-271/02 *Raiffeisen Zentralbank Österreich* u.c./Komisija, Krājums, II-5169. lpp., 529.?532. punkts, kas atstāts spēkā ar Tiesas 2009. gada 24. septembra spriedumu apvienotajās lietās C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P un C-137/07 P *Erste Group Bank* u.c./Komisija, Krājums, I-8681. lpp., 249. punkts).

63 Turklāt Komisijai ir jānorāda iemesli, kādēļ tā uzskata, ka pierādījumi, kurus uzņēmumi iesnieguši saistībā ar 2002. gada paziņojumu par sadarbību, ir ieguldījums, kas attaisno vai neattaisno uzliktā naudas soda samazināšanu, savukārt uzņēmumiem, kas vēlas apstrīdēt Komisijas lēmumu šajā aspektā, ir jāpierāda, ka, nepastāvot šādai brīvprātīgi šo uzņēmumu sniegtai informācijai, Komisija nebūtu varējusi pierādīt pārkāpuma būtību un līdz ar to pieņemt lēmumu, ar kuru uzliek naudas sodus (iepriekš 62. punktā minētais spriedums apvienotajās lietās *Erste Group Bank* u.c./Komisija, 297. punkts).

64 Saistībā ar Komisijas Paziņojuma par naudas sodu neuzlikšanu vai naudas soda apmēra samazināšanu karteļu gadījumos (OV 1996, C 207, 4. lpp.; turpmāk tekstā – "1996. gada paziņojums par sadarbību") piemērošanu Savienības tiesa ir norādījusi, ka, lai atbilstoši šīm tiesību normām varētu samazināt naudas soda apmēru, cita starpā ir nepieciešams, lai attiecīgais uzņēmums būtu pirmais, kas sniedzis izšķirošus pierādījumus, lai pierādītu aizliegtās vienošanās pastāvēšanu, un ka, lai gan norādītajiem pierādījumiem nav jābūt pašiem par sevi pietiekamiem, lai pierādītu aizliegtās vienošanās pastāvēšanu, tiem tomēr ir jābūt izšķirošiem šādā nolūkā. Tiem tātad ir jābūt ne vien indikatīvas informācijas avotiem Komisijas veiktās izmeklēšanas mērķiem, bet jābūt tādiem, uz ko iespējams tieši balstīties kā uz galvenajiem pierādījumiem, pieņemot lēmumu, kurā ir konstatēts pārkāpums (Vispārējās tiesas 2006. gada 15. marta spriedums lietā T-15/02 *BASF*/Komisija, Krājums, II-497. lpp., 492., 493., 517., 518., 521., 522., 526. un 568. punkts, un spriedums lietā T-26/02 *Daiichi Pharmaceutical*/Komisija, Krājums, II-713. lpp., 150., 156., 157. un 162. punkts).

65 Saskaņā ar 2002. gada paziņojuma par sadarbību 7., 21. un 22. punktu Komisijai ir jāizvērtē faktiskais katra uzņēmuma ieguldījums – gan attiecībā uz tā kvalitāti, gan iesniegšanas datumu – pārkāpuma pierādīšanā un jēdziens "būtiska pievienotā vērtība" norāda uz to, cik lielā mērā sniegtie pierādījumi, ņemot vērā to raksturu un precizitātes pakāpi, stiprina Komisijas spēju pierādīt pārkāpuma sastāvu. Līdz ar to Komisija piešķir īpašu vērtību pierādījumiem, kas varētu tai ļaut – kopā ar citiem tās rīcībā

jau esošiem pierādījumiem – pierādīt aizliegtas vienošanās esamību, vai pierādījumiem, kas tai ļautu apstiprināt jau esošus pierādījumus, vai arī pierādījumiem, kas tieši ietekmē aizliegtas vienošanās smagumu vai ilgumu. Savukārt pretēji tam, ko apgalvo prasītājas, izšķirošs kritērijs attiecas ne tikai uz jautājumu, vai uzņēmums "ir atvieglojis Komisijas uzdevumu". Ir jāuzsver, ka judikatūra, uz kuru prasītājas šajā sakarā cenšas atsaukties (Vispārējās tiesas 1998. gada 14. maija spriedums lietā T-347/94 *Mayr-Melnhof*/Komisija, *Recueil*, II-1751. lpp., 331. punkts), neattiecas uz 2002. gada paziņojuma par sadarbību piemērošanu un katrā ziņā tajā ir tikai noteikts, ka uzņēmums, kas tieši paziņo, ka neapstrīd Komisijas iebildumu pamatā esošos faktiskos apgalvojumus, var tikt uzskatīts par tādu, kas sniedzis ieguldījumu Komisijas uzdevuma atvieglošanā un šajā sakarā var iegūt naudas soda samazinājumu.

66 Turklāt uzņēmuma sadarbības nepārtrauktību Komisija nevar ņemt vērā sniegto pierādījumu būtiskas pievienotās vērtības izvērtēšanas posmā, jo saskaņā ar 2002. gada paziņojuma par sadarbību 23. punktu uzņēmuma sadarbības apjoms un nepārtrauktība tiek ņemti vērā vienīgi konkrēta naudas soda samazinājuma līmeņa zināmu diapazonu ietvaros noteikšanas posmā – tad, kad Komisija ir jau secinājusi, ka sniegtajiem pierādījumiem ir būtiska pievienotā vērtība.

67 Tieši atbilstoši šiem principiem ir jāizvērtē argumenti, ko prasītājas izvirzījušas, lai pamatotu prasības pamatu par acīmredzamām kļūdām vērtējumā, kļūdām tiesību piemērošanā un vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu, ko esot pieļāvusi Komisija, piemērojot 2002. gada paziņojuma par sadarbību B sadaļas normas.

Par kļūdām tiesību piemērošanā

– Lietas dalībnieku argumenti

68 Prasītājas apgalvo, ka Komisija ir pieļāvusi trīs kļūdas tiesību piemērošanā. Proti, pirmkārt, lai izvērtētu sniegtās informācijas pievienoto vērtību, Komisija esot kļūdaini piemērojusi vienus un tos pašus kritērijus gan provizoriskā secinājuma posmā, kurš nevar būt vēlāks par paziņojuma par iebildumiem paziņošanas dienu, gan galīgā lēmuma pieņemšanas posmā. Otrkārt, Komisija nesaprātīgā veidā esot secinājusi, ka paziņojumu, kas attiecas uz *ExxonMobil*, pārformulēšana samazināja citu pierādījumu, ko prasītājas bija iesniegušas brīvprātīgi, vērtību. Visbeidzot, treškārt, Komisija esot nepamatoti piešķīrusi pārāk lielu nozīmi hronoloģiskai secībai to sniegtās informācijas pievienotās vērtības izvērtēšanā. Saskaņā ar judikatūru uzņēmuma īstenotās sadarbības pakāpes novērtējums nevar būt atkarīgs no pilnībā nejaušiem faktoriem, tādiem kā secība, kādā Komisija tam uzdevusi jautājumus (iepriekš 27. punktā minētais spriedums apvienotajās lietās *Krupp Thyssen Stainless* un *Acciai speciali Terni*/Komisija, 246. punkts).

69 Komisija noraida visus prasītāju argumentus.

– Vispārējās tiesas vērtējums

70 Pirmkārt, prasītājas replikas stadijā apgalvoja, ka Komisija nedrīkstēja piemērot vienus un tos pašus sniegtās informācijas pievienotās vērtības vērtējuma kritērijus provizoriskā secinājuma izdarīšanas posmā un galīgā lēmuma pieņemšanas posmā. Tādējādi tās uzskata, ka provizoriskajā stadijā Komisijai uzņēmuma sniegtie pierādījumi ir jāizvērtē izolēti, ņemot vērā citu uzņēmumu sniegtos pierādījumus.

71 Saistībā ar šā argumenta pieņemamību no Reglamenta 48. panta 2. punkta aspekta, ko Komisija iztirzājusi atbildē uz repliku, ir jāuzsver, ka šā argumenta, kas izvirzīts replikā, mērķis ir izvērst pamatu par kļūdām tiesību piemērošanā, ko esot pieļāvusi Komisija, atsakoties piešķirt *Nynas* naudas soda samazinājumu saskaņā ar 2002. gada paziņojumu par sadarbību, t.i., prasības pieteikumā ietverto

pamatu, un ka saskaņā ar judikatūru tas tātad ir jāuzskata par pieņemamu (Tiesas 1958. gada 12. jūnija spriedums lietā 2/57 *Compagnie des hauts fourneaux de Chasse*/Augstā iestāde, *Recueil*, 129. un 131. lpp.).

72 Runājot par jautājuma būtību, no 2002. gada paziņojuma par sadarbību 26. un 27. punkta, kas attiecas uz procedūru, izriet, ka "ja Komisija izdara provizorisku slēdzienu [secinājumu], ka uzņēmuma iesniegtajiem pierādījumiem piemīt pievienotā vērtība 22. punkta nozīmē, ne vēlāk kā iebildumu paziņošanas dienā tā informē uzņēmumu rakstveidā par savu nodomu piemērot sodanaudas [naudas soda] samazinājumu 23. punkta b) apakšpunktā paredzēto samazinājuma kategoriju robežās", un ka "administratīvās procedūras beigās Komisija novērtē galīgo nostāju attiecībā uz katru uzņēmumu, kas ir iesniedzis pieteikumu par sodanaudas samazinājumu, un pieņem lēmumu".

73 Prasītājas uzskata, ka apstāklis, ka 2002. gada paziņojuma par sadarbību 26. punktā ir atsauce tikai uz šā paziņojuma 22. punktu, nevis uz 21. punktu, kā to norādījusi Komisija, ļauj uzskatīt, ka 26. punkts attiecas vienīgi uz uzņēmuma sniegto pierādījumu vienkāršu "pievienoto vērtību", nevis "būtisku pievienoto vērtību".

74 Tomēr 2002. gada paziņojuma par sadarbību 22. punkta, kas piedāvā "pievienotās vērtības" jēdziena definīciju, vienīgais mērķis ir sniegt paskaidrojumu par 21. punktu, kurā ir norāde uz "būtiskas pievienotās vērtības" jēdzienu. Turklāt jau pats "pievienotās vērtības" jēdziens liecina, ka Komisijai – neatkarīgi no administratīvā procesa stadijas – ir jāizvērtē sniegto pierādījumu vērtība salīdzinājumā ar citiem pierādījumiem, kas jau nonākuši tās rīcībā – vai nu pārbaužu rezultātā, vai arī tāpēc, ka tos Komisijai iesnieguši citi uzņēmumi. Visbeidzot, pat ja piekristu prasītāju argumentācijai, iespējamajai iesniegto pierādījumu pievienotās vērtības atzīšanai provizoriskajā stadijā katrā ziņā nebūtu nekādas ietekmes uz Komisijas galīgo vērtējumu un uz uzņēmumam piešķirto samazinājuma līmeni, kas tiek noteikts tikai tajā brīdī. Līdz ar to šis arguments ir jānoraida.

75 Otrkārt, prasītājas uzskata, ka Komisijai nebija tiesību tās sodīt par to, ka tās ir mainījušas savus paziņojumus attiecībā uz *ExxonMobil* dalību aizliegtajā vienošanās. Tomēr ir jāprecizē, ka Komisija apstrīdētajā lēmumā ir vienīgi minējusi, ka *Nynas* sniegti pierādījumi tai neļauj pierādīt kādas jaunas aizliegtās vienošanās pamatiezīmes, tostarp tādēļ, ka *Nynas* ir pārformulējusi noteiktus paziņojumus attiecībā uz *ExxonMobil*. Tādējādi Komisija nav sodījusi *Nynas* par šo pārformulēšanu, bet ir tikai novērtējusi pierādījumus, kas attiecas uz *ExxonMobil* un kas ietverti tās 2003. gada 2. oktobra atbildē uz informācijas pieprasījumu, kā tādus, kas Komisijai nav snieguši nekādu būtisku pievienoto vērtību. Līdz ar to šis arguments ir noraidāms.

76 Treškārt, prasītājas uzskata, ka Komisija ir piešķīrusi pārāk lielu nozīmi hronoloģiskai secībai to sniegtās informācijas pievienotās vērtības izvērtēšanā. Šā apgalvojuma pamatošanai tās atsaucas uz judikatūru iepriekš 27. punktā minētajā spriedumā apvienotajās lietās *Krupp Thyssen Stainless* un *Acciai speciali Terni*/Komisija. Tomēr ir jākonstatē, ka minētais spriedums attiecas uz 1996. gada paziņojuma par sadarbību piemērošanu, nevis uz 2002. gada paziņojumu par sadarbību, kas piemērojams šajā lietā. Vēl jo vairāk, minētais spriedums ir par to, kā ir piemērojamas 1996. gada paziņojuma par sadarbību D sadaļas normas, kas attiecas uz uzņēmumiem, kuriem varētu tikt piešķirts ievērojams to naudas sodu samazinājums, un tur nebija paredzēta diferencēta pieeja attiecīgajiem uzņēmumiem atkarībā no secības, kādā tie bija sadarbojušies ar Komisiju. Gluži pretēji, judikatūrā attiecībā uz 1996. gada paziņojuma par sadarbību B un C sadaļu, kuras attiecas uz uzņēmumiem, kuriem netiek uzlikts naudas sods vai tiek piešķirts ļoti ievērojams vai ievērojams naudas soda apmēra samazinājums, un kurās ir skaidra norāde uz hronoloģisko kritēriju, ir atzīta Komisijas iespēja ņemt vērā hronoloģisko faktoru (iepriekš 64. punktā minētais Vispārējās tiesas spriedums lietā *BASF*/Komisija, 550. punkts; Vispārējās tiesas 2006. gada 27. septembra spriedums lietā T-322/01 *Roquette Frères*/Komisija, Krājums, II-3137. lpp., 237.?239. punkts, un spriedums lietā T-329/01 *Archer Daniels Midland*, Krājums, II-3255. lpp., 319.?321. un 341. punkts). Runājot par 2002. gada paziņojumu par sadarbību, no tā 7. un 23. punkta skaidri izriet, ka Komisijai, izvērtējot sniegtās informācijas vērtību, ir jāņem vērā datums, kurā informācija tai tika paziņota. Turklāt judikatūrā attiecībā uz šo

paziņojumu ir apstiprināts informācijas nodošanas datuma nozīmīgums (Vispārējās tiesas 2008. gada 18. decembra spriedums lietā T-85/06 *General Química* u.c./Komisija, Krājumā nav publicēts, 147., 148. un 152.?154. punkts). Tādēļ ir jānoraida arī šis arguments.

77 Līdz ar to Vispārējā tiesa secina, ka Komisija nav pieļāvusi kļūdas tiesību piemērošanā, atsakoties piešķirt prasītājām naudas soda samazinājumu, pamatojoties uz 2002. gada paziņojuma par sadarbību B sadaļas normām.

Par acīmredzamām kļūdām vērtējumā

– Lietas dalībnieku argumenti

78 Pirmkārt, prasītājas apgalvo, ka Komisija ir par zemu novērtējusi to īstenotās brīvprātīgās sadarbības apjomu un vērtību. Tādējādi Komisija neesot ņēmusi vērā sniegtās informācijas pilnīgumu un precizitāti, ne arī izšķirošo raksturu, kas piemīt noteiktām ziņām, ko varēja sniegt tikai prasītājas un kas ļoti plaši tikušas izmantotas paziņojumā par iebildumiem un apstrīdētajā lēmumā. Tāpat Komisija neesot ņēmusi vērā prasītāju izcilo uzvedību procesa laikā, jo tās pēc savas ierosmes norādīja uz organizatoriskajām pārmaiņām grupā un tādējādi atteicās no savu tiesību uz aizstāvību izmantošanas, sniedza pierādījumus attiecībā uz citu aizliegtās vienošanās līmeni un sniedza no kādas trešās sabiedrības gūtu informāciju. Taču Komisijai saskaņā ar 2002. gada paziņojuma par sadarbību 23. punkta b) apakšpunktu esot jāņem vērā sabiedrību sadarbošanās apjoms un nepārtrauktība.

79 Otrkārt, tās uzskata, ka apstāklis, ka tās sniedza savu atbildi Komisijai ne agrāk kā 2003. gada 2. oktobrī, ir attiecināms vienīgi uz Komisiju, kas sākotnēji bija adresējusi savu informācijas pieprasījumu *Nynas NV*, nevis *Nynas Belgium*.

80 Treškārt, Komisija esot kļūdaini uzskatījusi, ka savā 2003. gada 2. oktobra atbildē *Nynas Belgium* nav izteikusi vēlmi panākt naudas soda samazinājumu, lai gan *Nynas Belgium* bija norādījusi, ka tā vēlas palīdzēt Komisijai tās veiktajā izmeklēšanā, sniedzot būtisku pievienoto vērtību.

81 Komisija noraida visus prasītāju argumentus.

– Vispārējās tiesas vērtējums

82 Vispirms ir jāuzsver, ka prasītājas nevar atsaukties uz apgalvotu izcilu uzvedību, lai tām tiktu piemērotas 2002. gada paziņojuma par sadarbību normas. Proti, ciktāl runa ir par faktu, ka *Nynas Belgium* pēc savas ierosmes norādīja Komisijai uz sevi kā uz *Nynas NV* tiesību pārņēmēju, ir jāuzsver, ka Komisija katrā ziņā, iespējams, būtu varējusi attiecināt atbildību par pārkāpumu uz *Nynas NV* ekonomisko pārmantotāju. Turklāt saistībā ar prasītāju sniegto informāciju attiecībā uz trešā aizliegtās vienošanās darbības līmeņa pastāvēšanu ir jāuzsver, ka Komisija apstrīdētajā lēmumā (preambulas 354. apsvērums) ir secinājusi, ka tai nepietiek pierādījumu šajā jautājumā un ka tādēļ tā nav izmantojusi pierādījumus, ko šajā sakarā sniegušas prasītājas. Visbeidzot, kaut arī ir taisnība, ka, iegūstot informāciju no *Petroplus*, prasītājas ir ļāvušas Komisijai nesūtīt informācijas pieprasījumus minētajai sabiedrībai, tomēr šis apstāklis vien nevar būt pamats 2002. gada paziņojuma par sadarbību piemērošanai.

83 Pirmkārt, ņemot vērā šā sprieduma 62.?66. punktā atgādinātos principus, ir jāatzīst, ka Komisija nav pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, atsakoties piemērot prasītājām 2002. gada paziņojumu par sadarbību.

84 Proti, lai gan, kā to atzinusi pati Komisija, informācija, ko prasītājas sniedza pēc savas ierosmes 2003. gada 2. oktobrī, bija ļoti detalizēta, tā nav stiprinājusi Komisijas spēju pierādīt pārkāpumu, jo minētajā datumā Komisijas rīcībā jau bija informācija, ko nosūtījusi *BP*, un dokumenti, kas tikuši

izņemti 2002. gada oktobrī veikto pārbaužu laikā, *BP* pieteikums iecietības programmas piemērošanai un cita turpmākajā procesa gaitā *BP* sniegta informācija, *Kuwait Petroleum* 2003. gada 12. septembra pieteikums iecietības programmas piemērošanai, kā arī atbildes, ko bija sniegušas lielākā daļa sabiedrību uz 2003. gada 30. jūnijā izsūtīto informācijas pieprasījumu virkni.

85 Turklāt no lietas dalībnieku procesuālajiem rakstiem izriet, ka pierādījumi, ko pēc prasītāju domām ir sniegušas tikai tās, nav bijuši izšķiroši, lai ļautu Komisijai pierādīt pārkāpumu.

86 Tas pats attiecas uz *Nynas* dalību sagatavošanas sanāksmēs un bitumena cenu saskaņošanas sanāksmēs, ko Komisija jau bija spējīga pierādīt, pamatojoties uz citu sabiedrību sniegtajiem pierādījumiem un liecībām, piemēram, dokumentiem, kas tikuši izņemti, veicot pārbaudes *Heijmans Infrastructuur en Milieu BV* (turpmāk tekstā – "*Heijmans*") telpās, un informāciju, ko sniegušas *Kuwait Petroleum* 2003. gada 16. septembrī un *BP* – 2002. gadā (skat. apstrīdētā lēmuma preambulas 57., 68. un 77. apsvērumu).

87 Tāpat, ciktāl runa ir par to sabiedrību nosaukumiem un to personu uzvārdiem, kas bija aizliegtās vienošanās dalībnieki, no lietas materiāliem izriet, ka tos jau bija paziņojušas citas sabiedrības (skat. apstrīdētā lēmuma 145., 201., 202., 224. un 226. zemsvītras piezīmi) un ka attiecībā uz *ExxonMobil* darbinieku un citu *Shell* darbinieku uzvārdiem, kas vēl nebija tās rīcībā, Komisijai nav izdevies apstiprināt šo informāciju un tā nav izmantota apstrīdētajā lēmumā. Runājot par *Esha* (grupa, kas ražo un tirgo bitumenu Nīderlandē, kas atzīta par aizliegtās vienošanās dalībnieci un kurai uzlikts naudas sods EUR 11,5 miljonu apmērā), kas bija aizliegtās vienošanās dalībniece, darbinieku uzvārdiem, lai gan ir taisnība, ka apstrīdētajā lēmumā (216. zemsvītras piezīme) ir norāde uz *Kuwait Petroleum* 2003. gada 9. oktobra paziņojumu un *Esha* 2003. gada 30. decembra atbildi uz informācijas pieprasījumu, kuru datums ir vēlāks nekā prasītāju atbildei uz informāciju pieprasījumu, ar šo vienīgo apstākli vien nevar pietikt, lai secinātu, ka prasītājas ir sniegušas Komisijai pierādījumu ar būtisku pievienoto vērtību, jo Komisija jau bija uzzinājusi par *Esha* dalību aizliegtajā vienošanās no agrākiem *Heijmans*, *HGB*, *BP* un *Kuwait Petroleum* dokumentiem (skat. apstrīdētā lēmuma preambulas 57. un 68. apsvērumu).

88 Attiecībā uz bitumena piegādātāju sagatavošanas sanāksmju rīkošanas vietām ir jāuzsver, ka prasītājas ir norādījušas tikai uz vienu papildu vietu salīdzinājumā ar *BP* 2002. gada paziņojumiem un *Kuwait Petroleum* 2003. gada 16. septembra atbildi uz informācijas pieprasījumu un ka šo informāciju nav izdevies apstiprināt, tā tikusi apstrīdēta uzklausīšanas laikā un tādēļ tā nav izmantota apstrīdētajā lēmumā (apstrīdētā lēmuma preambulas 69. apsvērums, 176. un 177. zemsvītras piezīme). Tāpat, kaut arī Komisija ir citējusi izvilkumu no prasītāju 2003. gada 2. oktobra atbildes uz informācijas pieprasījumu, lai apgalvotu, ka aizliegtās vienošanās sanāksmes parasti tika rīkotas *Koninklijke Wegenbouw Stevin BV* (turpmāk tekstā – "*KWS*") telpās (apstrīdētā lēmuma preambulas 59. apsvērums), ir jāuzsver, ka Komisija jau bija ieguvusi šo informāciju no dokumentiem, kas izņemti, veicot pārbaudes *KWS*, no *Kuwait Petroleum* 2003. gada 16. septembra atbildes uz informācijas pieprasījumu un no *Kuwait Petroleum* 2003. gada 1. oktobra paziņojuma (skat. paziņojuma par iebildumiem 2. pielikumu).

89 Tāpat attiecībā uz *Ballast Nedam* un *Dura Vermeer* dalību aizliegtajā vienošanās ir jāatzīmē, ka Komisijas rīcībā jau bija pierādījumi, kas ļautu to pierādīt, no dokumentiem, kas izņemti, veicot pārbaudes *NBM Noord-West BV*, *Hollandsche Beton Groep Civiel BV* un *KWS* telpās, un no *Dura Vermeer* 2003. gada 12. septembra atbildes uz informācijas pieprasījumu (skat. apstrīdētā lēmuma preambulas 76. un 77. apsvērumu, 200., 220., 223., 224. un 226. zemsvītras piezīmi).

90 Visbeidzot, runājot par bitumena piegādātāju, kas neievēro aizliegtās vienošanās nolīgumus, sodīšanas mehānismiem, *Nynas* nodotie dokumenti (*Hollandsche Beton Groep* nosūtītais telefakss un rēķins, kas ļauj vainot *Heijmans* un *Ballast Nedam*) tāpat vienīgi apstiprināja un precizēja pierādījumus, kas jau bija Komisijas rīcībā. *BP* savos 2002. gada 12. jūlija un 2003. gada 16. septembra paziņojumos, tāpat kā *Kuwait Petroleum* savā 2003. gada 12. septembra paziņojumā tostarp bija jau iesniegušas pierādījumus

šajā sakarā (apstrīdētā lēmuma preambulas 84. un 86. apsvērums). Sodīšanas mehānisms bija minēts arī dokumentos, kas izņemti, veicot pārbaudes pie *Shell Nederland Verkoopmaatschappij BV* un *KWS* (238. un 286. zemsvītras piezīme).

91 No visa iepriekšminētā izriet, ka prasītājas nav pierādījušas, ka, nepastāvot informācijai, ko tās brīvprātīgi sniegušas Komisijai, Komisija nebūtu varējusi pierādīt pārkāpuma būtību un līdz ar to pieņemt lēmumu, ar kuru uzliek naudas sodus.

92 Tātad ir jāsecina, ka Komisija nav pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, uzskatot, ka informācijai, ko sniegušas tikai prasītājas, nav būtiskas pievienotās vērtības.

93 Otrkārt, prasītājas norāda, ka nokavējumā, ar kādu tās nosūtījušas savu informāciju Komisijai, ir vainojama pati Komisija, kas adresēja savu informācijas pieprasījumu *Nynas NV*, nevis *Nynas Belgium*, kura saņēmusi šo pieprasījumu tikai 2003. gada 23. jūlijā jeb trīs nedēļas vēlāk nekā pārējie uzņēmumi, kas to saņēmuši 2003. gada 30. jūnijā.

94 Tomēr no lietas materiāliem, tostarp no *Nynas* advokāta un Komisijas sarakstes, izriet, ka pirmais informācijas pieprasījums tika nosūtīts *Nynas NV*, tai pašai kontaktpersonai un uz to pašu adresi, ko vēlāk norādījusi *Nynas Belgium*, un ka *Nynas Belgium* ir atzinusi, ka bija saņēmusi šo pieprasījumu tajā pašā brīdī kā visi pārējie adresāti, proti, 2003. gada 4. jūlijā. Katrā ziņā formālā Komisijas informācijas pieprasījuma nosūtīšanas vai saņemšanas datums neietekmē attiecīgo uzņēmumu pieteikumu iecietības programmas piemērošanai hronoloģiskās secības izvērtēšanu, jo šie pieteikumi varēja tikt iesniegti jebkurā brīdī, tostarp pēc Komisijas veiktajām iepriekš nepaziņotām pārbaudēm, neatkarīgi no informācijas pieprasījuma nosūtīšanas datuma.

95 Treškārt, prasītājas uzsver, ka Komisija ir kļūdaini secinājusi, ka savā 2003. gada 2. oktobra atbildē *Nynas Belgium* nav izteikusi vēlmi panākt naudas soda samazinājumu. Saskaņā ar 2002. gada paziņojuma par sadarbību 24. un 25. punktu "uzņēmums, kas vēlas panākt sodanaudas samazinājumu, iesniedz Komisijai pierādījumus par attiecīgo karteli" un "uzņēmums saņem apstiprinājumu par saņemšanu no Konkurences ģenerāldirektora, kurā atzīmēta diena, kad ir iesniegti attiecīgie pierādījumi". Tātad 2002. gada paziņojumā par sadarbību neesot paredzētas īpašas formas prasības attiecībā uz pieteikuma iecietības programmas piemērošanai iesniegšanu. Tomēr formulējums, ko izmantojusi *Nynas* savā 2003. gada 2. oktobra atbildē uz informācijas pieprasījumu, neliecina skaidri, ka tā vēlējās izmantot 2002. gada paziņojuma par sadarbību normas, jo tās advokāts ir norādījis tikai, ka tai ir izdevies iegūt "dokumentu kopijas, kas, cerams, palīdzēs Komisijas veiktajā izmeklēšanā, sniedzot būtisku pievienoto vērtību". Katrā ziņā jautājums, vai *Nynas* 2003. gada 2. oktobra atbilde jau bija atzīstama par pieteikumu iecietības programmas piemērošanai, neietekmē strīda iznākumu, jo galīgo vērtējumu par iesniegto pierādījumu kvalitāti Komisija ir sniegusi tikai administratīvā procesa beigās un no apstrīdētā lēmuma izriet, ka Komisijai, lai arī tā uzskatīja, ka *Nynas* nav iesniegusi formālu pieteikumu par tai uzliktā naudas soda samazināšanu atbilstoši 2002. gada paziņojumam par sadarbību, tomēr ir ņēmusi vērā šo dokumentu, lai izvērtētu iespēju samazināt *Nynas* uzliktā naudas soda apmēru saskaņā ar 2002. gada paziņojumu par sadarbību.

96 Līdz ar to Vispārējā tiesa secina, ka Komisija nav pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, uzskatot, ka prasītāju sniegtajai informācijai nav būtiskas pievienotās vērtības, un ka tādēļ tā nevarēja tām piešķirt naudas soda samazinājumu atbilstoši 2002. gada paziņojumam par sadarbību.

Par vienlīdzīgas attieksmes principu

– Lietas dalībnieku argumenti

97 Prasītājas uzskata, ka Komisija nav ievērojusi vienlīdzīgas attieksmes principu, nepamatoti piemērojot tām attieksmi, kas atšķiras no attieksmes pret *Kuwait Petroleum*. Vispirms tās norāda, ka neviens cits uzņēmums nav ticis sodīts par savu paziņojumu attiecībā uz *ExxonMobil* pārformulēšanu un ka *Kuwait Petroleum* ir izdevies tostarp iegūt tai uzliktā naudas soda samazinājumu 30 % apmērā, lai gan tā bija rīkojusies tādā pašā veidā kā prasītājas. Turklāt prasītājas pārmet Komisijai, ka tā esot izrādījusi atšķirīgu attieksmi pret to sniegto informāciju, salīdzinot ar *Kuwait Petroleum* sniegto informāciju. *Kuwait Petroleum* esot iesniegusi izšķirošu informāciju tikai 2003. gada 9. oktobrī, un šī informācija esot tikai apstiprinājusi iepriekš nepaziņotu pārbaužu laikā iegūto informāciju un katrā ziņā bija mazāk detalizēta nekā *Nynas Belgium* sniegtā informācija. Tomēr apstrīdētajā lēmumā Komisija esot izvēlējusies balstīties drīzāk uz *Kuwait Petroleum*, nekā prasītāju paziņojumiem un turklāt nav minējusi prasītāju paziņojumus kā avotu attiecībā uz vairākiem faktiskajiem apstākļiem. Rīkojoties šādi, Komisija esot pārkāpusi savu labas pārvaldības pienākumu un pienākumu norādīt pamatojumu saviem lēmumiem.

98 Komisija noraida prasītāju argumentus.

– Vispārējās tiesas vērtējums

99 Vispirms ir jāatgādina, ka atbilstoši šā sprieduma 75. punktā norādītajam Komisija savā lēmumā ir vienīgi minējusi, ka *Nynas* sniegtie pierādījumi tai neļauj pierādīt kādas jaunas aizliegtās vienošanās pamatiezīmes, tostarp tādēļ, ka *Nynas* ir pārformulējusi noteiktus paziņojumus attiecībā uz *ExxonMobil*, bet tā nav sodījusi *Nynas* par šo pārformulēšanu. Līdz ar to prasītāju argumenti attiecībā uz vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu saistībā ar *Kuwait Petroleum* šajā sakarā ir jānoraida.

100 Saskaņā ar judikatūru, īstenojot savu rīcības brīvību attiecībā uz uzņēmumu sadarbības izvērtēšanu, Komisija nedrīkst pārkāpt vienlīdzīgas attieksmes principu, kas tiek pārkāpts, ja līdzīgas situācijas tiek risinātas dažādi vai dažādas situācijas tiek risinātas vienādi, ja vien šāda attieksme nav objektīvi pamatota, un šis princips liedz Komisijai dažādi attiekties pret tādu uzņēmumu sadarbību, uz kuriem attiecas viens un tas pats lēmums (skat. iepriekš 62. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās *Raiffeisen Zentralbank Österreich* u.c./Komisija, 533. punkts un tajā minētā judikatūra). Tomēr judikatūrā ir noteikts, ka Komisija nepārkāpj šo principu, ja tā piešķir vai nepiešķir naudas sodu apmēra samazinājumu atkarībā no tā, kā attiecīgais uzņēmums sadarbojas ar Komisiju administratīvajā procesā (Vispārējās tiesas 1998. gada 14. maija spriedums lietā T-311/94 *BPB de Eendracht*/Komisija, *Recueil*, II-1129. lpp., 309.?313. punkts, un spriedums lietā T-317/94 *Weig*/Komisija, *Recueil*, II-1235. lpp., 287.?289. punkts). Turklāt saskaņā ar judikatūru atšķirīgai attieksmei pret attiecīgajiem uzņēmumiem ir jābūt saistītai ar savstarpēji nesalīdzināmu sadarbības līmeni, tostarp tiktāl, ciktāl sadarbība ir saistīta ar dažādas informācijas iesniegšanu vai šīs informācijas iesniegšanu dažādās administratīvā procesa stadijās vai atšķirīgos apstākļos (Vispārējās tiesas 2005. gada 6. decembra spriedums lietā T-48/02 *Brouwerij Haacht*/Komisija, Krājums, II-5259. lpp., 108. un 109. punkts).

101 Tāpat ir jāprecizē, ka, lai gan varēja tikt uzskatīts, ka uzņēmumu sadarbību var uzskatīt par salīdzināmu arī tad, ja tā nav sākusies tajā pašā dienā, bet gan tajā pašā procesa stadijā (Vispārējās tiesas 2009. gada 30. aprīļa spriedums lietā T-13/03 *Nintendo* un *Nintendo of Europe*/Komisija, Krājums, II-947. lpp., 178. punkts), šis princips bija piemērojams 1996. gada paziņojuma par sadarbību D sadaļai, kurā nebija paredzēta atšķirīga attieksme pret attiecīgajiem uzņēmumiem atkarībā no secības, kādā tie sadarbojušies ar Komisiju, pretēji tam, kas paredzēts 2002. gada paziņojumā par sadarbību (skat. šā sprieduma 76. punktu).

102 Visbeidzot, ja uzņēmums sadarbības ietvaros tikai apstiprina, turklāt mazāk precīzi un skaidri, daļu no informācijas, kuru sadarbības ietvaros jau ir sniedzis kāds cits uzņēmums, šā uzņēmuma sadarbības pakāpi, kaut arī tā zināmā mērā ir bijusi Komisijai lietderīga, nevar uzskatīt par līdzīgu tai, kādā ir sadarbojies pirmais uzņēmums, kurš sniedza minēto informāciju. Paziņojums, kurš zināmā mērā tikai apstiprina Komisijas rīcībā jau esošo paziņojumu, būtiski neatvieglo Komisijas uzdevumu. Tādējādi šī sadarbība nav pietiekama, lai pamatotu naudas soda apmēra samazināšanu par sadarbību (Vispārējās tiesas 2005. gada 25. oktobra spriedums lietā T-38/02 *Groupe Danone*/Komisija, Krājums, II-4407. lpp., 455. punkts, un 2011. gada 17. maija spriedums lietā T-343/08 *Arkema France*/Komisija, Krājums, II-2287. lpp., 137. punkts).

103 Aplūkojamajā lietā Komisija nav pārkāpusi vienlīdzīgas attieksmes principu, piešķirot *Kuwait Petroleum* naudas soda samazinājumu par 30 % atbilstoši 2002. gada paziņojumam par sadarbību un atsakot šādu samazinājumu prasītājām, jo šie uzņēmumi atrodas dažādās situācijās. Proti, ir jāatgādina, ka *Kuwait Petroleum* iesniedza pieteikumu par 2002. gada paziņojuma par sadarbību piemērošanu 2003. gada 12. septembrī, tam pievienojot uzņēmuma paziņojumu, un ka tā ir lūgusi daļu no 2003. gada 16. septembrī sniegtās informācijas ņemt vērā tās pieteikuma iecietības programmas piemērošanai ietvaros. 2003. gada 18. septembrī tika rīkota sanāksme starp Komisiju un *Kuwait Petroleum*, un 2003. gada 1. un 9. oktobrī Komisija uzklausīja trīs bijušos *Kuwait Petroleum* darbiniekus. Komisija apstrīdētajā lēmumā ir uzskatījusi, ka informācija, kas tika sniegta 2003. gada 12. un 16. septembrī, kā arī 2003. gada 1. un 9. oktobrī, ņemot vērā tās precizitātes pakāpi, pastiprināja Komisijas spēju pierādīt pārkāpuma esamību, bet tai bija jāņem vērā apstāklis, ka pieteikums iecietības programmas piemērošanai tika iesniegts tikai vienpadsmit mēnešus pēc iepriekš nepaziņotu pārbaužu veikšanas un pēc tās informācijas pieprasījuma nosūtīšanas, ka tās rīcībā jau bija daži citu sabiedrību sniegti pierādījumi un ka *Kuwait Petroleum* ir mainījusi dažus savus paziņojumus attiecībā uz *ExxonMobil*. Tādējādi – pretēji prasītāju apgalvojumam – *Kuwait Petroleum* nebija gaidījusi līdz 2003. gada 9. oktobrim, lai sniegtu izšķirošu informāciju, bet jau 2003. gada 12. septembrī ir ļāvusi Komisijai apstiprināt esošo informāciju un līdz ar to pierādīt pārkāpuma esamību, tostarp tāpēc, ka tā bija pirmā, kas sniedza tiešus pierādījumus par saskaņošanas sanāksmēm attiecībā uz bitumenu, jo *BP*, pirmā sabiedrība, kas informējusi Komisiju par aizliegtās vienošanās pastāvēšanu, nebija regulāri piedalījusies šajās sanāksmēs (apstrīdētā lēmuma preambulas 383. apsvērums).

104 Galu galā no dažādiem lietas materiāliem izriet, ka prasītāju situācija nebija salīdzināma ar *Kuwait Petroleum* situāciju – gan attiecībā uz informācijas paziņošanas Komisijai datumu, gan attiecībā uz tās saturu. Turklāt replikas rakstā pašas prasītājas ir atzinušas, ka *Kuwait Petroleum* sniegto pierādījumu kvalitāte bija augstāka. Turklāt ir jākonstatē, ka prasītājas, kurām jautājums šajā sakarā bija uzdots tostarp tiesas sēdē, nekādi nav pamatojušas savu apgalvojumu, ka Komisija esot balstījusies uz informāciju, ko tās sniegušas 2003. gada 2. oktobrī, lai rīkotu bijušā *Kuwait Petroleum* darbinieka nopratināšanu 2003. gada 9. oktobrī. Visbeidzot, apstāklis, ka Komisija ir uzskatījusi, ka pierādījumiem, ko *Kuwait Petroleum* sniegusi 2003. gada 9. oktobra uzklausīšanas laikā, ir būtiska pievienotā vērtība, neietekmē Komisijas vērtējumu par šīs sabiedrības agrāk sniegto pierādījumu vērtību un līdz ar to neietekmē vērtējumu par prasītāju sniegtās informācijas vērtību.

105 Līdz ar to, tā kā *Kuwait Petroleum* situācija un prasītāju situācija nav salīdzināmas, jo prasītājas ir sniegušas informāciju Komisijai tikai novēloti un šai informācijai nebija tāds pats kvalitātes līmenis, Komisija nav pārkāpusi vienlīdzīgas attieksmes principu, atsakoties piešķirt prasītājām naudas soda samazinājumu atbilstoši 2002. gada paziņojumam par sadarbību.

106 Prasītājas šā prasības pamata ietvaros izvirza arī iebildumus attiecībā uz labas pārvaldības principa un pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu, aprobežojoties ar apgalvojumu, ka Komisijai ir bijis jānorāda tās secinājumu avots un jāsniedz taisnīgs atzinums par līdzvērtīgiem pierādījumiem.

107 Atbilstoši Reglamenta 44. panta 1. punktam pieteikumā par lietas ierosināšanu jābūt iekļautam izvirzīto pamatu kopsavilkumam un šai norādei ir jābūt pietiekami skaidrai un precīzai, lai ļautu atbildētājam sagatavot savu aizstāvību un Vispārējai tiesai lemt par prasību, vajadzības gadījumā bez papildu

informācijas prasības pamatošanai. Līdz ar to prasības pieteikumā ir skaidri jānorāda pamati, ar kuriem ir pamatota prasība, un tādēļ abstrakta pamatu nosaukšana vien neatbilst Reglamenta prasībām. Analogas prasības ir piemērojamas iebildumam, kas tiek izvirzīts prasības pamata atbalstam (Vispārējās tiesas 1995. gada 12. janvāra spriedums lietā T-102/92 *Viho*/Komisija, *Recueil*, II-17. lpp., 68. punkts, un 1998. gada 14. maija spriedums lietā T-352/94 *Mo och Domsjö*/Komisija, *Recueil*, II-1989. lpp., 333. punkts).

108 Aplūkojamajā gadījumā iebilduma, kas attiecas uz Komisijas pieļauto labas pārvaldības principa pārkāpumu, formulējums ir pārāk neskaidrs, lai ļautu Vispārējai tiesai identificēt pašu priekšmetu. Proti, prasītājas nenorāda konkrētus apstrīdētā lēmuma punktus, kuros Komisija esot patvaļīgi izvēlējusies balstīties drīzāk uz *Kuwait Petroleum* paziņojumiem nekā uz prasītāju paziņojumiem un kuros Komisija turklāt nav minējusi prasītāju paziņojumus kā avotu. Līdz ar to šis iebildums ir jānoraida kā nepieņemams.

109 Iebildums par pamatojuma trūkumu apstrīdētajā lēmumā arī ir formulēts ļoti neskaidri. Tomēr, pat ja pieņemtu, ka šis iebildums ir pieņemams, ir jānorāda, ka saskaņā ar judikatūru pienākuma norādīt pamatojumu mērķis ir, pirmkārt, ļaut ieinteresētajai personai noskaidrot pieņemtā akta pamatojumu, lai attiecīgā gadījumā tā varētu izmantot savas tiesības un pārbaudīt, vai lēmums patiešām ir vai nav pamatots, un, otrkārt, ļaut Kopienu tiesai veikt tiesiskuma pārbaudi. Prasība norādīt pamatojumu ir jāizvērtē atkarībā no konkrētiem lietas apstākļiem, tostarp ņemot vērā attiecīgā tiesību akta saturu, izvirzītā pamatojuma raksturu un akta pieņemšanas kontekstu (iepriekš 27. punktā minētais spriedums apvienotajās lietās *Krupp Thyssen Stainless* un *Acciai speciali Terni*/Komisija, 129. punkts).

110 Aplūkojamajā lietā ir jāatzīst, ka Komisija ir pietiekami skaidri un precīzi norādījusi iemeslus, kādēļ tā ir nolēmusi piešķirt naudas soda samazinājumu *Kuwait Petroleum* un nepiešķirt nekādu samazinājumu prasītājām. Proti, no apstrīdētā lēmuma preambulas 382.?385. un 389.?393. apsvēruma izriet, ka Komisija ir uzskatījusi, ka informācija, ko *Kuwait Petroleum* sniegusi 2003. gada 12. un 16. septembrī, kā arī 2003. gada 1. un 9. oktobrī, ņemot vērā tās precizitātes pakāpi, pastiprināja tās spēju pierādīt pārkāpuma esamību, kamēr informācija, ko *Nynas* sniegusi 2003. gada 2. oktobrī, lai gan tā bija ļoti detalizēta un sniegta pēc savas ierosmes, nav stiprinājusi Komisijas spēju pierādīt pārkāpumu, jo minētajā datumā Komisijas rīcībā jau bija nepieciešamā informācija, lai pierādītu galvenos faktus, kas veido pārkāpuma sastāvu. Komisija cita starpā ir norādījusi citus avotus, kas jau bija tās rīcībā un kas pēc tās domām tai ļāvuši pierādīt galvenos pārkāpuma faktus.

111 Tātad šis iebildums ir jānoraida kā nepamatots. Līdz ar to, ņemot vērā visu iepriekš minēto, pamats par atteikumu piešķirt samazinājumu atbilstoši 2002. gada paziņojuma par sadarbību B sadaļai ir jānoraida kopumā.

Par atteikumu piešķirt samazinājumu atbilstoši pamatnostādnēm

Lietas dalībnieku argumenti

112 Prasītājas pakārtoti norāda, ka Komisijai ir bijusi jāņem vērā to faktiskā sadarbība ārpus 2002. gada paziņojuma par sadarbību normām – saskaņā ar pamatnostādņu 3. punktu.

113 Komisija noraida prasītāju argumentus.

Vispārējās tiesas vērtējums

114 Saskaņā ar pamatnostādņu 3. punkta sesto ievilkumu Komisija var samazināt naudas soda pamatsummu par "uzņēmuma efektīvu līdzdalību tiesvedībā [procesā], kas neattiecas uz jomu, kas noteikta 1996. gada [..] Paziņojumā [par sadarbību] par sodanaudu [naudas soda] nepiemērošanu vai

samazināšanu karteļu gadījumā". Savienības tiesa ir precizējusi arī, ka Komisija uzņēmumam, kas sadarbojies procesā attiecībā uz konkurences tiesību normu pārkāpumiem, var piešķirt naudas soda samazinājumu saskaņā ar minētajiem pamatnostādņu noteikumiem tikai tad, ja 1996. gada paziņojums par sadarbību nebija piemērojams (šajā ziņā skat. iepriekš 32. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija, 380.?382. punkts, un iepriekš 64. punktā minēto spriedumu lietā *BASF*/Komisija, 585. un 586. punkts).

115 Tomēr 2002. gada paziņojuma par sadarbību – pēc analoģijas ar 1996. gada paziņojumu par sadarbību, kuru tas ar zināmiem nosacījumiem aizstājis no 2002. gada 14. februāra – piemērošanas jomā ietilpst slepenie karteļi starp uzņēmumiem par cenu, ražošanas vai pārdošanas kvotu noteikšanu, tirgu sadali, tostarp par manipulācijām ar konkursiem vai importa vai eksporta ierobežošanu, un tātad neietilpst vertikālās aizliegtās vienošanās, kas ietilpst EKL 82. panta piemērošanas jomā.

116 Aplūkojamajā lietā, tā kā attiecīgais pārkāpums noteikti ietilpst 2002. gada paziņojuma par sadarbību piemērošanas jomā, pamatnostādņu 3. panta sestā ievilkuma noteikumi prasītājām nav piemērojami. Šis prasības pamats, kas attiecas tātad uz aplūkojamajā lietā nepiemērojamo normu pārkāpumu, ir jānoraida kā neiedarbīgs.

117 No visa iepriekš minētā izriet, ka prasības pieteikumā ietvertie prasījumi atcelt apstrīdētā lēmuma 2. pantu ir jānoraida.

3. *Par prasījumiem samazināt naudas soda apmēru*

118 Saistībā ar prasījumiem grozīt apstrīdēto lēmumu ir jānorāda, ka, tā kā neviens šīs lietas apstāklis neattaisno naudas soda samazinājumu, šis prasījums nav jāapmierina. No visa iepriekš minētā izriet, ka prasība kopumā ir noraidāma.

Par tiesāšanās izdevumiem

119 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā prasītājām spriedums ir nelabvēlīgs, tām jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus saskaņā ar Komisijas prasījumiem.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (sestā palāta)

nospriež:

1) prasību noraidīt;

2) *Nynäs Petroleum AB* un *Nynas Belgium AB* atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

Jaeger Wahl Soldevila Fragoso

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2012. gada 27. septembrī.

[Paraksti]

Satura rādītājs

Tiesvedības rašanās fakti 1

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi 3

Juridiskais pamatojums 4

1. Par prasījumiem atcelt apstrīdētā lēmuma 1. pantu 4

Par kļūdām tiesību piemērošanā 4

Lietas dalībnieku argumenti 4

Vispārējās tiesas vērtējums 5

Par šajā lietā pieļautajām acīmredzamām kļūdām vērtējumā, atzīstot Nynäs AB par atbildīgu 7

Lietas dalībnieku argumenti 7

Vispārējās tiesas vērtējums 8

– Par Nynas NV komercpolitikas autonomiju 8

– Par mātessabiedrības rīcību konkrētajā tirgū un tās lomu pārkāpumā 9

– Par pārāk formālu elementu ņemšanu vērā 9

2. Par prasījumiem atcelt apstrīdētā lēmuma 2. pantu 10

Par atteikumu piešķirt samazinājumu, pamatojoties uz 2002. gada paziņojuma par sadarbību B sadaļas normām 10

Par kļūdām tiesību piemērošanā 12

– Lietas dalībnieku argumenti 12

– Vispārējās tiesas vērtējums 12

Par acīmredzamām kļūdām vērtējumā 14

– Lietas dalībnieku argumenti 14

– Vispārējās tiesas vērtējums 14

Par vienlīdzīgas attieksmes principu 17

– Lietas dalībnieku argumenti 17

– Vispārējās tiesas vērtējums 17

Par atteikumu piešķirt samazinājumu atbilstoši pamatnostādnēm 19

Lietas dalībnieku argumenti 19

Vispārējās tiesas vērtējums 19

3. Par prasījumiem samazināt naudas soda apmēru 20

Par tiesāšanās izdevumiem 20